वकस्तु दृष्ट्वा देवेन्द्रं दृढं प्रीतमनाऽभवत् । पाद्यासनार्घदानेन फलमूलैरथार्चयत् । १२२२५
सुखोपविष्टो वरदस्ततस्तु बलसूदनः । ततः प्रश्नं वकं देव उवाच त्रिदशेश्वरः ।
शतं वर्षसहस्राणि मुने जातस्य तेऽनघ । समाख्याहि मम ब्रह्मन् किं दुःखं चिरजीविनां ।
॥ वक उवाच ॥ अप्रियैः सह संवासः प्रियैश्चापि विनाभवः । असद्भिः सम्प्रयोगश्च तद्दुःखं चिरजीविनां ।
पुत्रदारविनाशोऽत्र ज्ञातीनां सुहृदामपि । परेष्वायत्तताकृच्छ्रं किन्नु दुःखतरं ततः ।
नान्यद्दुःखतरं किञ्चिल्लोकेषु प्रतिभाति मे । अर्थैर्विहीनः पुरुषः परैः सम्परिभूयते । १२२३०
अकुलानां कुले भावं कुलीनानां कुलक्षयं । संयोगं विप्रयोगञ्च पश्यन्ति चिरजीविनः ।
अपि प्रत्यक्षमेवैतत्तव देव शतक्रतो । अकुलानां समृद्धानां कथं कुलविपर्य्ययः ।
देवदानवगन्धर्व्वमनुष्योरगराक्षसाः । प्राप्नुवन्ति विपर्य्यासं किन्नु दुःखतरं ततः ।
कुले जाताश्च क्लिश्यन्ते दौष्कुलेयवशानुगाः । आढ्यैर्दरिद्राऽवमताः किन्नुदुःखतरं ततः ।
लोके वैधर्म्यमेतत्तु दृश्यते बहुविस्तरं । हीनज्ञानाश्च दृश्यन्ते क्लिश्यन्ते प्राज्ञकोविदाः । १२२३५
बहुदुःखपरिक्लेशं मानुष्यमिह दृश्यते ॥ इन्द्र उवाच ॥ पुनरेव महाभाग देवर्षिगणसेवित ।
समाख्याहि मम ब्रह्मन् किं सुखं चिरजीविनां ॥ वक उवाच ॥ अष्टमे द्वादशे वाऽपि शाकं यः पचते गृहे ।
कुमित्राण्यनपाश्रित्य किं वै सुखतरं ततः । यत्राहानि न गण्यन्ते नैनमाहुर्महाशनं ।
अपि शाकं पचानस्य सुखं वै मघवन् गृहे । अर्ज्जितं स्वेन वीर्य्येण नाप्यपाश्रित्य कञ्चन ।
फलं शाकमपि श्रेयो भोक्तुं ह्यकृपणं गृहे । परस्य तु गृहे भोक्तुः परिभूतस्य नित्यशः । १२२४०
सुमृष्टमपि न श्रेयो विकल्पोऽयमतः सतां । श्ववत् कीलालपो यस्तु परान्नं भोक्तुमिच्छति ।
धिगस्तु तस्य तद्भुक्तं कृपणस्य दुरात्मनः । यो दत्त्वाऽतिथिभूतेभ्यः पितृभ्यश्च द्विजोत्तमः ।
शिष्टान्यन्नानि यो भुङ्क्ते किं वै सुखतरं ततः । अतो मृष्टतरं नान्यत् पूतं किञ्चित् शतक्रतो ।
दत्त्वा यस्त्वतिथिभ्योऽन्नं भुङ्क्ते तेनैव नित्यशः । यावतो ह्यन्धसः पिण्डानश्नाति सततं द्विजः ।
तावतां गोसहस्राणां फलं प्राप्नोति दायकः । यदेनो यौवनकृतं तत्सर्व्वं नश्यते ध्रुवं । १२२४५
सदक्षिणस्य भुक्तस्य द्विजस्य तु करे गतं । यद्वारि वारिणा सिञ्चेत्तद्धेनस्तरते क्षणात् ।
एताश्चान्याश्च वै बह्वीः कथयित्वा कथाः शुभाः । वकेन सह देवेन्द्र आपृच्छ्य त्रिदिवं गतः ।

इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्व्वणि मार्कण्डेयसमास्यापर्व्वणि वकशक्रसंवादे त्रिनवत्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १९३ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततः पाण्डवाः पुनर्मार्कण्डेयमूचुः कथितं महाब्राह्मणभाग्यं राजन्यमहाभाग्यमिदानीं शुश्रूषामह इति तानुवाच मार्कण्डेयो महर्षिः श्रूयतामिति इदानीं राजन्यानां महाभाग्यमिति ।

कुरूणामन्यतमः सुहोत्रो नाम राजा महर्षीनभिगम्य निवृत्य रथस्थमेव राजानमौशीनरिं शिविं ददर्शाभिमुखं तौ समेत्य परस्परेण यथावयः पूजां प्रयुज्य गुणसाम्येन परस्परेण तुल्यात्मानौ विदित्वा अन्योऽन्यस्य पन्थानं न ददतुस्तत्र नारदः प्रादुरासीत् किमिदं भवन्तौ परस्परस्य पन्थानमावृत्य तिष्ठत इति ।